



Helsingin kaupungin liikennelaitos
TILINPÄÄTÖS 1.1. – 31.12.2013

HKLjk 6.3.2014

Laatinut:
Hallinto- ja talousyksikkö
Talouspalvelut

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	2-17
Tuloslaskelma	18
Tase	19-20
Rahoituslaskelma	21
Tilinpäätöksen 31.12.2013 liitetiedot	22-33
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista	33-34
Investoinnit	35-36
Tunnusluvut	37-38
Suoritetilinpäätös: Matkustajamäärät ja linjakilometrit	39
Matkustajakilometrit ja paikkakilometrit	40
Tilinpäätöksen allekirjoitus	41

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2013

HALLINTO

Helsingin kaupungin liikennelaitos on toiminut kaupunginvaltuuston 16.11.1994 tekemän päätöksen mukaisesti 1.1.1995 alkaen kirjanpitolakia ja -asetusta sekä kaupungin taloussääntöä noudattavana nettobudjetoituna kunnan liikelaitoksena.

Joukkoliikenteen organisointi muuttui Helsingin seudulla 1.1.2010, kun Helsingin seudun liikenne (HSL) aloitti toimintansa. HSL:n jäsenkuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Sipoo. HSL vastaa Helsingin seudun joukkoliikenteen suunnittelu-, tilaaja- ja asiakastoiminnoista.

HKL on toiminut vuoden 2010 alusta lähtien raitiovaunu-, metro- ja lauttaliikenteen tuottajana sekä Helsingin raideliikenneinfran kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavana organisaationa. HKL tuottaa liikenne- ja infrapalveluja Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymälle.

Organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Liikennelaitoksen toimintaa johtavaan johtokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Otso Kivekäs, varapuheenjohtaja Riina Simonen ja jäsenet Kimmo Kokkila, Kari Kälviä, Ari Lehtinen, Sakari Oka, Marjaana Syrjälä, Lilja Tamminen ja Sinikka Vepsä. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli Jarmo Nieminen. Lisäksi johtokunnan kokouksiin osallistui rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri.

Johtokunnan varajäsenet olivat Hanne Owen, Pekka Aimonaho, Maria Landen, Anja Malm, Heidi Lehikoinen, Eva Buddas, Tuomo Valve, Vesa Virri ja Jouni Uusikivi. Kaupunginhallituksen edustajan varaedustaja oli Laura Rissanen.

Johtokunta piti 15 kokousta.

Liikennelaitoksessa toimi vuonna 2013 toimitusjohtajan alaisuudessa kolme taloudellisesti toisistaan eriytettyä yksikköä: HKL-Liikelaitos, HKL-Raitoliikenne ja HKL-Metroliikenne. HKL-Liikelaitos jakautuu hallinto- ja talousyksiköksi ja HKL-Infrapalveluksi.

Laitoksen johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Matti Lahdenranta, hallintojohtaja Yrjö Judström, raitoliikenneyksikön johtaja Pekka Sirviö, metroliikennejohtaja Tapio Hölttä, infrayksikön johtaja Juha Saarikoski ja viestintäpäällikkö Elina Maunuksela. Henkilöstön edustajina johtoryhmässä olivat Kari Uusikumpu ja Jaakko Heikkilä, joiden varajäseninä toimivat Pekka Hirvonen ja Anneli Honkala.

Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 21 kertaa.

HKL:n hallinnon ja talouden tarkastuksesta huolehtii valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan 1. jaosto puheenjohtajanaan Terhi Koulu-mies.

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimii Leif-Erik Forsberg, JHTT, KHT.

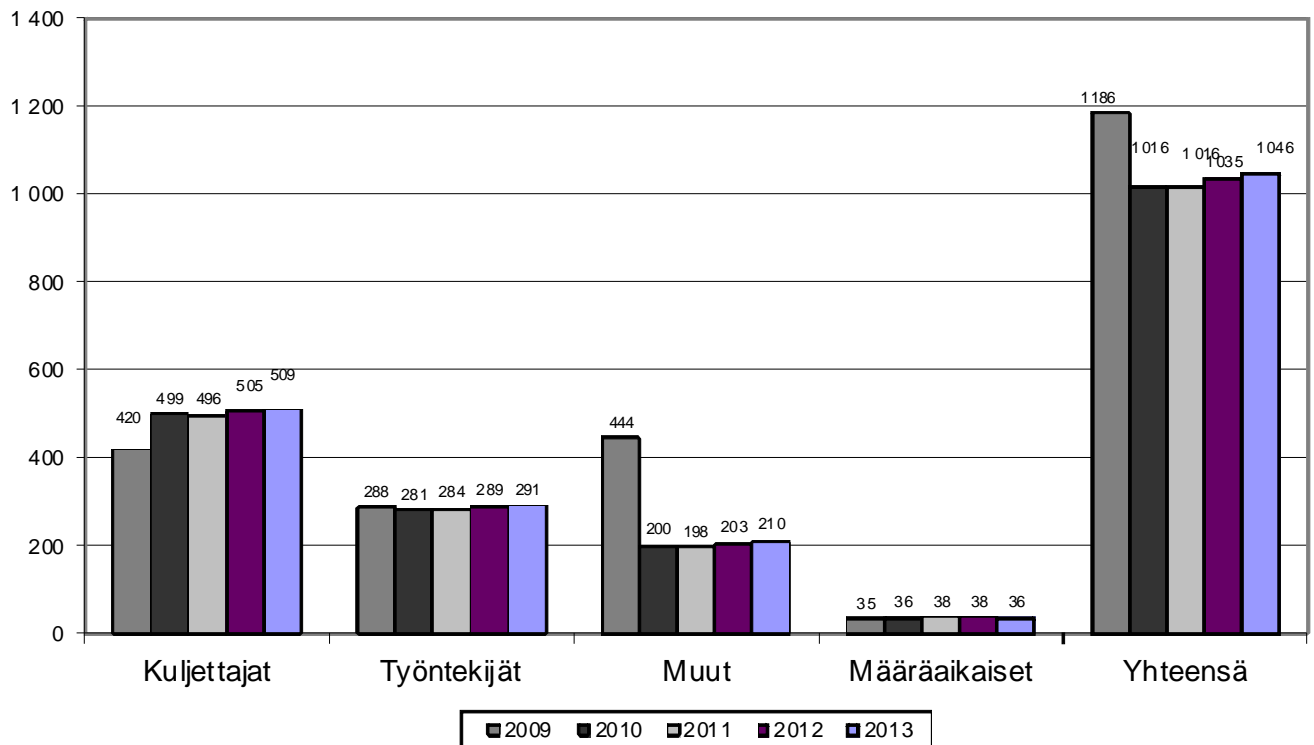
HENKILÖKUNTA JA MAKSETUT PALKAT

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 1 046 henkilöä (2012: 1 035). Tilikauden lopussa henkilöstövahvuus oli 1 044 (2012: 1 023).

Liikennelaitoksella ei työskennellyt työllistämisvaroin palkattuja henkilöitä vuonna 2013 (2012: 0).

Palkkoja maksettiin yhteensä 42 065 171,95 (2012: 40 035 404,08) euroa. Investointikohteisiin aktivoitujen palkkojen osuus maksetuista palkoista oli 1 988 707,66 (2012: 1 705 116,76) euroa.

Henkilöstömäärän rakenteelliset muutokset vuosina 2009 – 2013 näkyvät seuraavasta kuvasta:



Kuva 1 HKL:n henkilöstö keskimäärin vuosina 2009 – 2013.

TOIMIALAN KEHITYS

Liikennesuoritteet

Metrolienteessä tehtiin 63,5 milj. matkaa vuonna 2013 (2012: 62,2), mikä on metrolienteessä suurin matkustajamäärä kautta aikojen. Raitiolienteessä matkoja tehtiin 56,7 milj. matkaa (2012: 57,2).

Raitiolienteen tarjoamat paikkakilometrit nousivat 4,0 %:lla edellisvuodesta ja olivat 595,6 milj. paikkakilometriä (2012: 572,7). Raitiolienteen pystyi käyttämään edellisvuotta enemmän suurikapasiteettista matalalattiavaunukalustoa. Metrolienteessä paikkakilometrejä kertyi 2 124,9 miljoonaa (2012: 2 095,3) eli 1,4 % edellisvuotta enemmän. Metrolienteessä paikkakilometrejä nosti yölienteen aloittaminen marraskuussa 2013.

Laatu- ja ympäristöasiat

Laatu

Matkustajien tyytyväisyys HKL:n tuottamiin joukkoliikennepalveluihin säilyi hyvällä tasolla vuonna 2013 ja nousi hieman edellisestä vuodesta. Asiakastyytyväisyyden kokonaisarvosana oli raitiovaunuliikenteelle 4,00 ja metroliikenteelle 4,22. Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus olivat niin ikään parantuneet edellisestä vuodesta: kokonaisarvosana raitioliikenteessä 4,16 ja metroliikenteessä 4,08. Molemmissa arvosanan asteikko on 1-5 (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä).

Helsinki on ollut mukana kansainvälisessä BEST -tutkimuksessa vuodesta 2000 alkaen. Vuonna 2013 oli mukana kuusi kaupunkia: Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, Wien ja Geneve. Vuonna 2013 haastatteluita tehtiin kaikissa HSL:n jäsenkunnissa yhteensä 1699 kappaletta. Helsinki (Helsingin seutu) oli kokonaisarvosanalla mitattuna paras joukkoliikennekaupunki jo neljäntenä vuotena peräkkäin. Helsingin seudun asukkaista 77 prosenttia oli tyytyväisiä joukkoliikenteeseen. Toiseksi tuli Geneve, jossa tyytyväisten määrä oli 72 prosenttia. Helsinki on asukkaiden arvioiden mukaan paras joukkoliikennekaupunki tarjonnassa, rahalle saadussa vastineessa ja luotettavuudessa, jossa ero muiden BEST -kaupunkien keskiarvoon on merkittävä. Yksittäisistä tekijöistä Helsinki nousee muiden yläpuolelle selvästi istumapaikan saannissa.

Osatekijöittäin tarkasteltuna BEST -kaupunkien keskiarvon alapuolelle Helsinki jää vain henkilöstön toiminnassa ja tiedon saannissa. Henkilökunnan neuvontakykyä pidetään Helsingissä heikompana kuin missään muussa kaupungissa. Henkilökunnan ystävällisyyteen tyytyväisyys on keskitasoa. Yksittäisistä tekijöistä keskiarvon alapuolelle Helsinki jää selvästi pysäkki-informaatioissa ja liikennevälineiden siisteydessä.

Joukkoliikenteen laatututkimuksella tutkitaan kaluston turvallisuutta ja laatua havainnointitutkimuksella. Tutkimuksia suoritetaan keväisin ja syksyisin. Vuoden 2013 laatututkimusten keskiarvot olivat raitioliikenteessä 99,84% ja metroliikenteessä 99,85%.

HKL-Raitioliikenteessä tutkittiin palvelun laatua Mystery Shopping -menetelmällä. Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli saada mahdollisimman luotettava ja objektiivinen kuva asiakaskohtaamisten laadusta käytännössä. Vuoden 2013 aikana toteutettiin 240 asiointitutkimus, joka kohdennettiin tasaisesti kaikille raitiolinjoille. Matkustajien antamat arvostamat palvelun laadusta jatkoivat nousuaan edellisten vuosien tapaan. Erityisiä vahvuuksia ovat asiakkaiden huomioiminen pysäkillä, kuljettajien rauhallinen ja tasainen ajotyyli ja sujuvat liikkeellelähdöt. Palvelutilanteiden hoito on myös hieman parantunut viime vuoteen verrattuna. Tutkimuksista nousi esille, että erityisesti lipunmyynnin asiakaslähtöisessä vuorovaikutuksessa on parannettavaa. Tutkimuksesta saatua tulosta käytettiin asiakaspalvelun laatukoulutusten kehittämiseen.

Hallinto- ja talousyksikössä sekä HKL-Infrapalvelussa tehtiin sisäinen asiakastytyväisyyskysely.

Hallinto- ja talousyksikössä kysely suunnattiin kaikille niille 422:lle HKL:n työntekijöille, joilla on sähköpostiosoite. Kyselyyn vastasi 153 henkilöä. Palvelujen käyttäjien arvio HTY:n palvelujen laadusta laski hieman edellisvuodesta ja oli 3,4 asteikolla 1-5. Eniten laski infrapalvelun vastaajien arviot, raitoliikenteen henkilöstön arviot pysyivät ennallaan ja metroliikenteen laski hieman.

Infrapalveluissa kysely lähetettiin 163:lle valikoiduille vastaajalle, joista 40 oli infrapalveluiden omaa henkilöstöä. Kyselyyn vastasi 78 henkilöä.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että arvio infrapalveluiden palvelujen laadusta laski hieman edellisvuodesta ja oli 3,3 asteikolla 1-5. Eniten laski infrapalvelun omien vastaajien ja metroliikenteen arviot, raitoliikenteen henkilöstön arviot pysyivät ennallaan ja hallinto- ja talousyksikön arviot nousivat hieman.

Ympäristö

Helsingin joukkoliikenteen suunnittelu perustuu raideliikenne- ja ratkaisuihin. HKL on pääkaupungin liikennelaitoksena merkittävä ympäristövaikeuttaja joukkoliikenteessä.

HKL on sitoutunut toiminnassaan Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen. Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka asettaa tavoitteet kahdeksalle osa-alueelle, joiden mukaiset ympäristösuorituskyvyn indikaattorit HKL raportoi vuosittain Helsingin kaupungille. Lisäksi HKL julkaisee vuosittain oman ympäristöraportin.

HKL:n tavoiteohjelman 2010-2015 strategisena tavoitteena on, että HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona. Tavoiteohjelman mukaisesti HKL on sitoutunut parantamaan energiatehokkuutta sekä liikennöinnissä että kiinteistöissä.

Liikennöinnin energiankulutukseen vaikuttavat monet tekijät, kuten reitien sujuvuus, kaluston tekniikka ja ajotapa.

Taloudellisen ajon opetus on osana kuljettajien koulutusohjelmia. Vuonna 2013 otettiin koekäyttöön raitiovaunuun asennettava ajotavan seurantalaitte, jolla kuljettajat voivat itse seurata ajotapaansa. Vuonna 2013 kuljettajille on annettu taloudellisen ajon opetusta HKL-Raitoliikenteessä yhteensä 1940 henkilöoppituntia ja HKL-Metroliikenteessä yhteensä 630 henkilöoppituntia.

HKL panostaa kalustohankinnoissa elinkaarikustannuksiin ja energiatehokkuuteen. Kaksi ensimmäistä Artic nivelraitiovaunua valmistui koekäyttöön 2013. Ympäristönäkökohtien huomiointi on ollut uusien vaunu-

jen suunnittelun lähtökohtana ja vaunuissa on monia energiatehokkuuden parantamiseen liittyviä ratkaisuja. Jarrutusenergiaa käytetään vauunun lämmitykseen ja ilmastointiin ja vaunuissa on entistä paremmat ajoenergian takaisinsyöttömahdollisuudet.

Raitioliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti vuonna 2013 edistettiin raitioliikenteen nopeuttamista mm. päätöksellä siirtymisestä syväuraisiin vaihteisiin sekä liikennevaloetuksien ja vaihdeohjauksen kehittämisellä.

HKL osallistuu Länsimetron rakentamisprojektiin. Metro on energiatehokas ja ilmastoystävällinen tapa liikkua ja Länsimetron ympäristövaikutusten arvioinnissa onkin todettu, että Länsimetron käyttöönotto tulee vähentämään merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä ja parantavan ilmanlaatua. Lisäksi matkustusajat lyhenevät ja liikenne sujuvoituu, kun joukkoliikenteen käyttäjien osuus kasvaa Länsiväylän liikenteessä.

Kaupungin liikelaitoksena HKL on sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), joka asettaa tavoitteet kiinteistöjen energiankulutuksen seurannalle ja vähentämiselle ja raportoinnille. Vuonna 2013 laaditussa HKL:n energiansäästön toimintasuunnitelmassa kuvataan HKL:n kiinteistöissä tehtävä energiatehokkuuden edistäminen käytännössä.

HKL hankkii uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Vuonna 2013 liikennöintisähkö oli suomalaista vesivoimaa. Vuoden 2013 aikana tehtiin päätös uusiutuvan sähkön käytöstä myös kiinteistöissä. Vuodesta 2014 alkaen käytössä on pohjoismainen uusiutuva sähkö, joka on tuuli- ja vesivoimaa. Uusiutuvan sähkön käytöstä kerrottiin asiakkaille matkustapuhtaasti.fi -sivustolla sekä raitiovaunun ja sähköauton teippauksilla.

Vuonna 2013 aloitettiin HKL:n toimintajärjestelmän laatiminen. Toimintajärjestelmä kattaa laadun, ympäristön ja työterveys- ja työturvallisuusasioiden hallinnan. Toimintajärjestelmälle tullaan hakemaan sertifiointi vuoteen 2015 mennessä.

Yhteistyö kaupungin konserniyhtiöiden kanssa

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vuonna 2013 HKL:n yhteistyö on ollut edelleen tiivistä Helsingin kaupungin konsernitilinpäätökseen konsolidoitavan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kanssa.

HKL ja HSL valmistelivat sopimuksen Suomenlinnan liikenteen tilaamisesta ja tuottamisesta niin, että HSL tilaa Suomenlinnan henkilöliikenteen HKL:ltä vuoden 2010 alusta alkaen, ja sopimus on voimassa 16.4.2017 asti. HSL:n hallitus ja liikennelaitoksen johtokunta hyväksyi-

vät marraskuussa 2010 sopimustekstin. Tilastokeskuksen indeksijärjestelmän muutoksesta johtuvista syistä sopimus allekirjoitettiin 22.7.2013.

Suomenlinnan Liikenne Oy (SLL)

SLL on vuokrannut toimitilat HKL:n pääkonttorin 4. kerroksesta.

HKL:llä on Suomenlinnan Liikenne Oy:n kanssa sopimukset IT-palvelujen ja postipalvelujen käytöstä HKL:n pääkonttorissa.

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti 22.12.2011 oikeuttaa liikennelaitoksen tekemään Suomenlinnan Liikenne Oy:n kanssa sopimuksen Suomenlinnan henkilöliikenteen hoitamisesta 1.1.2012 – 31.12.2012. Sopimussuhteeseen tehtävien päivitysten jälkeen sekä Suomenlinnan henkilö- että huoltoliikennettä koskevat liikennöintisopimukset ovat tulossa johtokunnan käsittelyyn vuoden 2014 kevätkaudella.

HKL:n kiinteistöyhtiöt

HKL:n yhteistyö muiden kaupunkikonserniin ja HKL-konserniin kuuluvien tytäryhtiöidensä, Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n, Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin ja Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitoksen kanssa on jatkunut aikaisempien käytäntöjen mukaisesti.

Kiinteistö Oy Espoon terminaalin osakkeista 50 % siirtyi Helsingin kaupungin ja SRV Rakennus Oy:n välisellä kaupalla 31.12.2012 HKL:n taaseeseen. Toiset 50 % osakekannasta omistaa Espoon kaupunki. Kyseessä on ns. yhteisyhteisö. Terminaalista hoidetaan Espoon suunnan bussien liikennöinti.

Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli pitää yllä Kaisaniemen metroasemaa ja HKL myy sille mm. erilaisia kiinteistöpalveluita. Opintoputken ylläpito siirtyi vuoden 2012 lopussa Oy Realinvest Ab:ltä HKL:lle. Helsingin kaupunki osti Oy Realinvest Ab:n omistamat Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin osakkeet ja ne siirrettiin 31.12.2012 HKL:n taaseeseen. Vuonna 2013 yhtiö peruskorjautti yhdet pitkät liukuportaat.

Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy on kaupungin (HKL) ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n (HelB) yhdessä omistama varikkokiinteistöyhtiö, joka ylläpitää Ruskeasuon varikkoa. Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy toteutti 2005 alkaen uuden kehittämishankkeen, jossa varikon koko rakennuskanta uudistettiin. Varikkorakennuksessa on myös liikuntavirastolle vuokrattuja salibandytiloja, jotka otettiin käyttöön syksyllä 2007. Liikennelaitos osti Helsingin Bussiliikenne Oy:n varikkokiinteistön osakkeet 30.12.2013 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Siten HKL omistaa varikkokiinteistöstä 100 prosenttia.

Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos pitää yllä Vuosaaren metroaseman läheisyydessä olevaa, myös liityntäpysäköintiä palvelevaa pysäköintilaitosta. Liikennelaitos on yhtiön suurin osakas, sen omis-

tusosuus on noin 72 % yhtiön osakekannasta. Laitoksessa on erillinen taksiryitykselle vuokrattu tila, jossa on myös taksien pesupaikka.

Osakkuusyhtiöitä Kiinteistö Oy Espoon terminaalin lisäksi HKL:llä on Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5 ja Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki sekä Länsimetro Oy.

Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5 ylläpitää Puistolan aseman läheisyydessä liityntäpysäköintiä palvelevaa pysäköintilaitosta. HKL on yhtiön suurin osakas, sen omistusosuus on 36 % yhtiön osakekannasta.

Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkissa HKL:llä on osakeomistuksen johdosta yhteensä 141 liityntäpysäköintipaikkaa, HKL:n vähemmistöosuus yhtiöstä on 9 %.

Länsimetro Oy rakennuttaa, omistaa, hallitsee, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään ulottuvan metrolinjan metroluennusta palvelevia raiteita, tunneleita, asemarakennuksia, pysäköintitiloja ja muita sen toimintaa palvelevia rakennelmia ja laitteita. Tällaisia rakennelmia eivät ole osin asemarakennusten liiketilat ym. rakennelmat ja laitteet, jotka eivät välittömästi palvele metroluennusta. Helsingin kaupunki / HKL omistaa osakkeista 28 %.

Strategia

HKL:n tavoiteohjelmassa 2010 – 2015 on asetettu konkreettiset tavoitteet HKL:lle. Ohjelman toteutumista on seurattu säännöllisesti. Tavoiteohjelma on tehty vuonna 2010 ja päivitetty vuonna 2012.

KAUPUNGIN RAHOITUS

Kaupunginvaltuuston 16.11.1994 tekemän päätöksen mukaisesti liikennelaitoksen aloittavaan taseeseen 1.1.1995 merkittiin valtuuston päättämää käyttöomaisuutta silloista kokonaisarvoa – 296 249 072,86 euroa – vastaamaan valtuuston päättämät pääomaerät, jotka jaettiin

– peruspääomaksi A	102 602 708,16 €
– peruspääomaksi B	177 306 066,70 €
– perustamislainaksi	16 340 298,00 €

Peruspääoman A, joka kattoi liikenteen tuotantopalvelujen rakennukset, kiinteät rakenteet ja liikkuvan kaluston, tuottovaatimukseksi valtuusto asetti 9 prosenttia. Peruspääomalle B, joka kattoi henkilökuljetustoiminnan radat, asemat ja pysäkit, ei asetettu tuottovaatimusta. Perustamislainan koroksi asetettiin 9 prosenttia ja lainan takaisinmaksuajaksi 25 vuotta viiden ensimmäisen vuoden ollessa lyhennyksistä vapaat. Laina oli kokonaisuudessaan HKL-Bussiliikenteen laina ja peruspääomasta A oli HKL-Bussiliikenteen pääomaa 8 798 583,18 euroa, HKL-Raitiliikenteen pääomaa 24 839 818,18 euroa, HKL-

Metrolliikenteen pääomaa 33 155 431,80 euroa, HKL-Rata- ja kiinteistöpalveluiden pääomaa 1 280 627,42 euroa sekä HKL-Liikelaitoksen pääomaa 34 528 247,58 euroa.

HKL-Bussiliikenne myytiin Helsingin Bussiliikenne Oy:lle 1.1.2005. Tällöin perustamislainan siirtyi Helsingin Bussiliikenne Oy:n vastuulle ja peruspääoma A palautettiin Helsingin kaupungille. Liikennelaitoksen pääomaerät olivat seuraavat 31.12.2013:

– peruspääoma A	93 804 124,97 €
– peruspääoma B	286 213 492,66 €

Peruspääoma A jakautuu seuraavasti yksiköittäin 31.12.2013: HKL-Liikelaitos 35 808 874,99 euroa, HKL-Metrolliikenne 33 155 431,80 euroa ja HKL-Raitioliikenne 24 839 818,18 euroa.

Peruspääoma B on kokonaisuudessaan HKL-Liikelaitoksella ja sitä on korotettu lähtötasosta 1.1.1995 yhteensä 108 907 425,96 eurolla. Vuodesta 2009 alkaen peruspääoma B:hen ei ole tehty korotuksia.

Nettobudjetointiperiaatteen mukaan kaupungin vuoden 2013 talousarvion rahoitusosaan sisältyivät tuloina liikennelaitokselta peruspääoman tuotto, infran korkotulon palautus kaupungille ja tuki infrainvestointien pääomakuluihin. Kaupungin pitkäaikaista vierasta pääomaa lyhennettiin 2,0 milj. eurolla.

Erät toteutuivat seuraavasti:

	TP2012 1000 €	TA2013 1000 €	TP2013 1000 €	Erotus 1 000 €
Peruspääoman tuotto	8 442	8 442	8 442	0
Infran korkotulo	10 882	12 209	10 926	-1 283
Tuki infrainvestointien pääomak.	-1 732	-6 168	-4 695	1 473
Netto	17 592	14 483	14 673	190
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lis.	0	0	0	0

KAUPUNGIN MUU RAHOITUS

HKL ei käyttänyt rahoituksessaan sen ja kaupungin välistä luotollista käyttötiliä tilinpäätöksessä 2013 (2012:13,7 milj. euroa).

MUU RAHOITUS

HKL nosti uutta lainaa Euroopan investointipankilta (EIB) 70,0 milj. euroa vuonna 2013. HKL lyhensi kaupungin ulkopuolisia lainojaan 2,1 milj. eurolla vuonna 2013.

INVESTOINNIT

HKL hankki vuonna 2013 käyttöomaisuutta 83,3 milj. eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli uusien metrovaunujen ennakkomaksut 12,6 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat metrovarikon laajennus- ja peruskorjaustyöt 11,9 milj. euroa, metron automatisointi 9,5 milj. euroa, Ruskeasuon varikkokiinteistöyhtiön osakkeiden hankkiminen Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä 4,9 milj. euroa, Kampin metroaseman liukuportaiden ja hissien peruskorjaus 4,5 milj. euroa, metrovarikon automatisointi 3,5 milj. euroa, Jokeri 2 suunnittelu ja rakentaminen 3,5 milj. euroa, raitioratojen peruskorjaukset 3,2 milj. euroa, Siilitien metroaseman peruskorjaus 2,7 milj. euroa ja Vuosaaren sähkönsyöttöaseman rakentaminen 2,7 milj. euroa.

Valtionavustukset Länsimetron suunnitteluun ja rakentamiseen

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron suunnitteluun yhteensä 23.820,25 euroa vuonna 2013. Avustus on saatu liikenne- ja viestintäministeriöltä. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron rakentamiseen yhteensä 11.361.435,04 euroa vuonna 2013. Avustus koskee vuotta 2012. Avustus on saatu liikennevirastolta. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

Länsimetroon rakentamiseen saatava vuotta 2013 koskeva avustus 12.768.235,18 euroa on laskutettu liikennevirastolta vuoden 2014 alussa. Avustus on kirjattu vuodelle 2014 ja se tilitetään Länsimetro Oy:lle vuoden 2014 aikana. Myös liikennevirasto on kirjannut avustuksen vuodelle 2014.

Merkittävät investointipäätökset

Tilivuoden aikana tehtiin edellä mainittujen hankkeiden lisäksi mm. seuraavat investointikohteita koskevat päätökset johtokunnassa:

- 7.3.2013 Hakaniemen raitiopysäkkialueen kiskojen uusimisen ja metroaseman lippuhallin kannen kunnostamisen hankesuunnitelman hyväksyminen (4,1 milj. euroa),
- 21.3.2013 Töölönkatu 49: asuinkiinteistön myynti (6,2 milj. euroa),
- 21.3.2013 Lippu- ja informaatiojärjestelmä 2014 -laitteiden hankinta HKL-Raitiliikenteen vaunukalustoon (3,2 milj. euroa),
- 2.5.2013 Lauttasaaren ja Koivusaaren asemien rakennussuunnitelmien hyväksyminen,
- 12.9.2013 Myllypuron metroaseman peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen (18,9 milj. euroa),
- 10.10.2013 Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n osakkeiden ostaminen Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä,

- 21.11.2013 Hakaniemen metroaseman lippuhallin peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen (15,6 milj. euroa),
- 19.12.2013 Koskelan varikkoalueen toteutuskilpailun järjestämisestä ja alueella säilytettävistä rakennuksista luopumisesta ja
- 19.12.2013 Länsimetron automatisointia koskevan hankintapäätöksen lisä- ja muutostyövarauksesta päättäminen.

LIIKENNELAITOKSEN KÄYTTÖTALOUS

Liikevaihto

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 144,6 (2012: 139,7) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitiliikenteestä 49,9 (2012: 48,4) milj. euroa, metroliikenteestä 24,7 (2012: 24,3) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,5 (2012: 3,9) milj. euroa eli yhteensä 78,1 (2012: 76,6) milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 61,7 (2012: 61,2) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Metroliikenteen infrakorvaus on 41,0 (2012: 40,7) milj. euroa, raitioinfran 18,2 (2012: 17,7) milj. euroa, bussiinfran 1,8 (2012: 1,8) milj. euroa, junainfran 0,6 (2012: 0,8) milj. euroa ja lauttainfran 0,2 (2012: 0,2) milj. euroa.
- Kaupungin tuesta 4,7 (2012: 1,7) milj. euroa, jolla katetaan infran luonteisia kuluja siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa HKL:lle. Tällaisia kuluja ovat infrainvestointien poistojen ja korkojen korvaaminen (50 %), liityntäpysäköinti, bussiliikenteen valmiusmaksut, Suomenlinnan tavaraliikenteen korvaus ja bussipysäkkikustannukset.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2012: 0,2) milj. euroa, joka sisältää raitio- ja metroliikenteen tilausajotuloja.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistuksena omaan käyttöön on kirjattu 6,3 (2012: 4,8) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen liittyviä töitä sekä tarvikkeita 5,5 milj. eurolla. Vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksista kirjattiin valmistusta omaan käyttöön yhteensä 0,8 milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 21,9 (2012: 18,3) milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset tuotot olivat vuokrat 7,6 (2012: 7,5) milj. euroa ja mainostulot 3,8 (2012: 4,0) milj. euroa. Liiketoiminnan muissa tuotoissa

on Töölönkadun asuinkiinteistön myynnistä saatu myyntivoitto 4,6 milj. euroa vuonna 2013.

Kulut

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 142,5 (2012: 137,4) milj. euroa eli 3,7 % edellisvuotta enemmän.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin 15,5 (2012: 14,9) milj. eurolla.

Palveluiden ostot olivat 28,9 (2012: 30,9) milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyvät mm. vartiointi 4,5 (2012: 4,7) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä maksetut korvaukset 4,1 (2012: 3,8) milj. euroa, liikennevälineiden korjaus- ja huolto 4,0 (2012: 3,6) milj. euroa, rakennusten siivous ja ulkopuhdistus 3,0 (2012: 4,4) milj. euroa, koneiden ja laitteiden korjaus ja huolto 3,0 (2012: 2,3) milj. euroa sekä ratojen korjaukset ja huollot 2,4 (2012: 2,7) milj. euroa.

Henkilöstökulut olivat 56,4 (2012: 53,4) milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 42,1 (2012: 40,0) milj. euroa. HKL-konsernin henkilömäärä oli 1 044 henkilöä 31.12.2013 (31.12.2012: 1 023). Vuoden 2013 lopussa raitiovaunukuljettajia oli 19 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 33,6 (2012: 31,1) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 8,0 (2012: 7,2) milj. euroa. Vuokratulot olivat 6,7 (2012: 6,3) milj. euroa.

Liikeylijäämä oli 30,3 (2012: 25,4) milj. euroa ja liiketulosprosentti 20,9 (2012: 18,2). HKL sai myyntivoittoa Töölönkadun asuinkiinteistön myynnistä 4,6 milj. euroa vuonna 2013; oikaistu liikeylijäämä ilman myyntivoittoa oli 25,7 milj. euroa.

Rahoituskulut olivat 21,6 (2012: 20,9) milj. euroa. Infrakorkon palautus kaupungille oli 10,9 (2012: 10,9) milj. euroa, korvaus peruspääomalle 8,4 (2012: 8,4) milj. euroa sekä korkokulut lainoista 2,2 (2012: 1,5) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 8,7 (2012: 4,6) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 8,7 milj. euroa, josta 8,4 milj. euroa kohdistuu HKL-Liikelaitokselle, 0,3 milj. euroa HKL-Metroliikenteelle ja 0,04 milj. euroa HKL-Raitioliikenteelle. HKL-Liikelaitoksen investointivaraus kohdistetaan Myllypuron metroaseman peruskorjaukseen sekä Vuosaaren sähkönsyöttöasemaan ja HKL-Metroliikenteen varaus uusiin metrovaunuihin. HKL-Raitioliikenteen varaus kohdistuu LOK-järjestelmään.

Poistoeroa on purettu yhteensä 2,3 (2012: 1,9) milj. euroa.

Aikaisempina tilikausina kirjattua investointivarausta on muutettu investointivaraksesta poistoeron lisäykseksi 3,8 milj. eurolla vuonna 2013, kun Siilitien metroaseman peruskorjaus valmistui sekä HKL-Raitiliikenteen pyörösorvi, seurantajärjestelmä, Töölön pesukone ja kuorma-auto valmistuivat vuonna 2013.

Poistoeron ja investointivarausten muutoksien jälkeen HKL:n tulos on 2,3 (2012: 1,9) milj. euroa.

Käyttötalouteen kohdistuvat valtionavut olivat 141 828,33 euroa (2012: 247 469,96). Tuki kohdistuu Suomenlinnan lauttaliikenteen tavaraliikenteen tukemiseen.

Käyttötalouden vertailu tulosbudjettiin

Taulukko 1

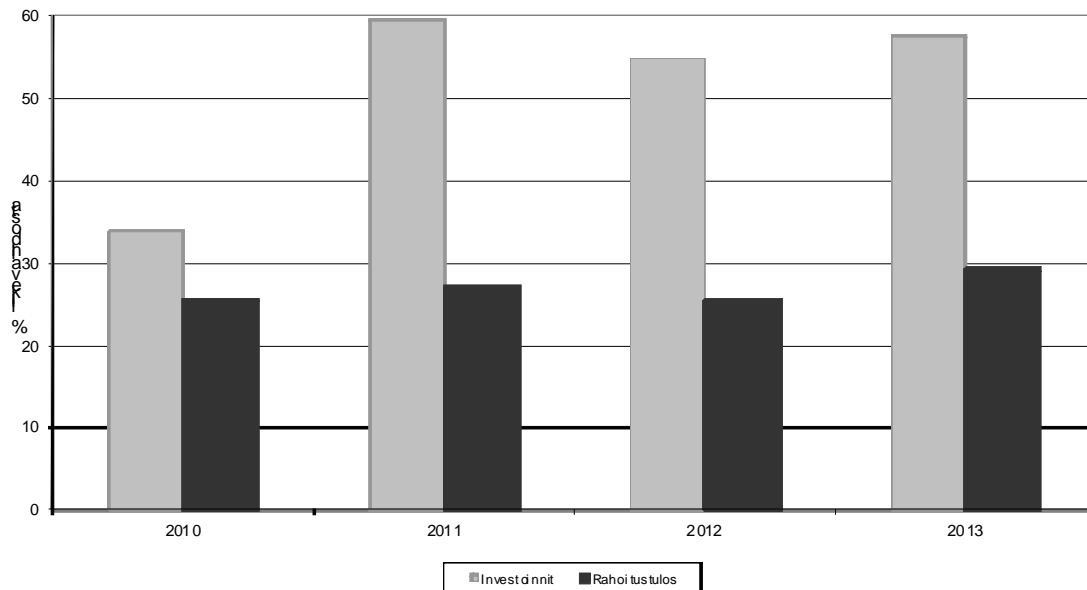
Liikennelaitoksen vuoden 2013 tulosbudjetin ja tilinpäätöksen vertailu

TULOSLASKELMA	TB 2013 1 000 €	TP 2013 1 000 €	Erotus 1 000 €
Liikevaihto yhteensä	150 002	144 647	-5 355
Tuki kaupungilta	5 919	4 695	-1 224
Liikennöintikorvaustulot	79 299	78 103	-1 196
Infrakorvaukset	64 576	61 671	-2 905
Muut tulot	208	178	-30
Valmistus omaan käyttöön	5 182	6 304	1 123
Liiketoiminnan muut tuotot	15 935	21 852	5 916
Varsinaiset kulut	-111 444	-108 872	2 572
Poistot	-33 569	-33 635	-66
Liikelylijäämä	26 106	30 296	4 190
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 065	-21 562	1 503
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0
Ali-/ylijäämä ennen varauksia	3 041	8 735	5 694
Poistoeron muutos	2 216	-1 437	-3 653
Varausten muutos	-5 256	-4 971	286
Tilikauden yli/-alijäämä	0	2 327	2 327

Rahoitustulos

Liikennelaitoksen rahoitustulos (nettotulos + poistot) olivat 42,4 (2012: 35,6) milj. euroa eli 29,3 % (2012: 25,5) liikevaihdosta. Nettoinvestoinnit olivat samaan aikaan 83,3 (2012: 76,6) milj. euroa eli 57,6 % (2012: 54,8) liikevaihdosta.

INVESTOINNIT JA RAHOITUSTULOS



Kuva 2

Liikennelaitoksen nettoinvestoinnit liikevaihdosta ja rahoitustulos vuosina 2010 - 2013

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy Töölön asuinkiinteistön myynnistä saatu myyntivoitto 4 553 566,31 euroa (HKL-Liikelaitos).

Vuoden 2013 tilinpäätökseen sisältyy poistoaikojen muutoksia, jotka vaikuttavat poistotasoon vuonna 2013. HKL:llä on sopimus informaatiojärjestelmistä HSL:n kanssa, missä on sovittu, että HKL laskuttaa informaatiojärjestelmien pääomakuluja 31.12.2014 asti. Osassa informaatiojärjestelmiin kuuluvista omaisuuskohteista poisto aika on alun perin jatkunut 31.12.2014 jälkeen, joten näiden omaisuuskohteiden poisto aika on muutettu vuoden 2013 aikana niin, että niiden poisto aika päättyy 31.12.2014. Poistoajan lyhentäminen on nostanut kyseessä olevan omaisuusryhmän poistoja 835 641,40 euroa vuoden 2012 tilinpäätöksestä (HKL-Liikelaitos).

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä liiketoiminnan muihin kuluihin liittyy omaisuuden romutuksia 487 852, 48 euroa (HKL-Liikelaitos 293 456,07 euroa; HKL-Raitoliikenne 194 396,41 euroa).

LIIKETOIMINNAN KEHITTYMINEN VUONNA 2014

HKL:n tulevaisuuden organisaatiomallia on selvitelty vuoden 2013 aikana. Päätös mahdollisesta uudesta organisaatiomallista tehdään vuonna 2014.

Mikäli HKL:n toimintamalliin tulee hallintomalliselvityksen perusteella muutoksia niin ne voivat olla merkittäviä. Muilta osin HKL:n toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa merkittäviä muutoksia vuonna 2014.

HKL:n liikevaihto on 154,9 milj. euroa vuonna 2014. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 49,8 milj. euroa, metroliikenteestä 26,9 milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 4,0 milj. euroa eli yhteensä 80,6 milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 66,6 milj. euroa. Infrakorvaus sisältää raitio-, metro-, bussi-, juna- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja.
- Helsingin kaupungilta saatavasta infratuesta 7,5 milj. euroa, jolla katetaan se osuus infrakuluista, joita HSL ei maksa HKL:lle.
- Muista myyntituotoista 0,2 milj. euroa, joka sisältää raitioliikenteen tilausajotuottoja.

Valmistusta omaan käyttöön on 5,0 milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä töitä sekä raitiovaunujen peruskorjauksia.

Liiketoiminnan muut tuotot, 17,3 milj. euroa, koostuvat pääosin vuokra- ja mainostuloista sekä muusta kuin infralaskutuksesta HSL:ltä.

Aineita ja tarvikkeita on budjetoitu 15,7 milj. euroa. Suurin erä on sähkömaksut 8,9 milj. euroa.

Palvelujen ostoihin on budjetoitu 33,6 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset menoerät ovat vartiointi 4,5 milj. euroa, Suomenlinnan lauttaliikenteen korvaus 4,4 milj. euroa, liikennevälineiden korjaukset ja huollot 4,3 milj. euroa ja ratojen korjaus ja huolto 3,3 milj. euroa.

Palkkojen ja palkkioiden arvioidaan olevan 42,2 milj. euroa. Henkilösivukulut ovat yhteensä 14,0 milj. euroa.

Poistot ovat 35,7 milj. euroa vuonna 2014.

Liikelyläämä on 27,1 milj. euroa.

Investointeihin kohdistuvia korkokuluja on 4,3 milj. euroa vuonna 2014. Raitioliikenteen kalustohankintoihin korkokuluja kohdistuu 0,5 milj. euroa ja infrayksikön tuotanto- ja infrainfrainvestointien korkovaikutus on 3,8 milj. euroa. Metrovaunujen hankintoihin kohdistuu korkokuluja 0,04 milj. euroa.

HKL maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 8,4 milj. euroa vuodessa. Lisäksi HKL palauttaa Helsingin kaupungille HSL:ltä laskutetut infraomaisuuden korkotuotot 11,2 milj. euroa. Vastaavat korkotuotot ovat tulona HKL:n liikevaihdossa.

Investointivarausten lisäyksiä on budjetoitu 5,6 milj. euroa ja poistoerojen vähennyksiä 2,4 milj. euroa.

HKL:n investoinnit ovat 86,3 milj. euroa. Vuoden 2014 suurimmat investointikohteet ovat Jokeri 2:n tunneli 12,5 milj. euroa, automaattimetron maksut 11,9 milj. euroa, uudet raitiovaunut 6,2 milj. euroa, metrovarikon automatisointi 4,4 milj. euroa, raitioratojen peruskorjaukset 4,2 milj. euroa ja metrovaunujen automatisointi 4,1 milj. euroa.

Uutta ulkopuolista lainaa nostetaan 63,5 milj. euroa vuonna 2014.

Omavaraisuusaste on 61,7 % vuonna 2014.

Tulosbudjetin tulos- ja rahoituslaskelmat on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston laatiman kunnan liikelaitoksen kirjanpitoa koskevan yleisohjeen mukaisiksi.

Vuoden 2014 talousarvion noudattamisohjeiden mukaisesti HKL laatii ympäristötilinpäätöksen vuoden 2014 toiminnastaan.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIIKEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	4 695 393,68	1 731 653,66
Liikennöintikorvaukset	78 102 604,53	76 630 073,37
Infrakorvaukset	61 670 868,79	61 186 103,97
Muut myyntitulot	178 083,43	173 187,98
	144 646 950,43	139 721 018,98
Valmistus omaan käyttöön	6 304 488,30	4 810 686,66
Liiketoiminnan muut tuotot	21 851 669,05	18 285 206,59
	28 156 157,35	23 095 893,25
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-15 533 680,02	-14 914 332,26
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-4 051 770,02	-3 792 484,68
Muiden palvelujen ostot	-24 863 514,84	-27 076 776,45
	-44 448 964,88	-45 783 593,39
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-42 065 171,95	-40 035 404,08
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 963 933,80	-11 159 716,25
Muut henkilösivukulut	-2 347 130,84	-2 223 280,37
	-56 376 236,59	-53 418 400,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 634 892,46	-31 059 071,01
	-33 634 892,46	-31 059 071,01
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-6 722 589,43	-6 254 513,96
Muut kulut	-1 324 054,31	-914 401,06
	-8 046 643,74	-7 168 915,02
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	30 296 370,11	25 386 932,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	11 466,06
Muut rahoitustuotot	25 570,54	25 221,67
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-191 464,30	-466 461,08
Muista lainoista	-2 027 237,63	-1 036 437,91
Korvaus peruspääomalle	-8 442 000,00	-8 442 000,00
Infrakorko	-10 926 459,25	-10 881 672,58
Muut rahoituskulut	-231,79	-37 669,31
	-21 561 822,43	-20 827 553,15
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	8 734 547,68	4 559 378,96
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 734 547,68	4 559 378,96
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys	-1 437 092,78	-6 575 467,64
Vapaaehtoisten var. lisäys (-) / vähen	-4 970 587,78	3 870 078,22
	-6 407 680,56	-2 705 389,42
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 326 867,12	1 853 989,54

TASE

VASTAAVAA	31.12.2013	31.12.2012
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	806 671,46	966 017,48
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	341 395,00	64 916,67
	1 148 066,46	1 030 934,15
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	208 391 880,44	188 700 004,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	188 398 934,92	167 360 726,53
Koneet ja kalusto	114 416 716,86	119 214 713,85
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	84 173 873,71	77 540 261,07
	595 381 405,93	552 815 705,53
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	38 167 369,75	33 294 807,58
	38 167 369,75	33 294 807,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	5 916 292,55	4 219 897,53
	5 916 292,55	4 219 897,53
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0,00	1 571,09
	0,00	1 571,09
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	825 004,06	2 984 958,23
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	13 279 117,94	10 720 866,82
Muut saamiset kunnalta	17 437 750,08	0,00
Siirtosaamiset	327 154,25	197 704,76
Muut saamiset	33 768,28	219 003,87
	31 902 794,61	14 122 533,68
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	150 783,61	163 607,37
	150 783,61	163 607,37
VASTAAVAA YHTEENSÄ	672 666 712,91	605 649 056,93

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	93 804 124,97	93 804 124,97
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 316 268,80	8 462 279,26
Tilikauden yli-/alijäämä	2 326 867,12	1 853 989,54
	392 660 753,55	390 333 886,43
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	37 784 040,94	36 346 948,16
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	14 931 596,21	9 961 008,43
	52 715 637,15	46 307 956,59
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	21 023 490,86	23 011 166,35
Lainat rahoituslaitoksilta	163 681 439,21	97 893 813,07
	184 704 930,07	120 904 979,42
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 987 675,49	1 987 675,49
Lainat rahoituslaitoksilta	4 212 373,86	2 106 186,93
Saadut ennakot	12 555,96	15 607,64
Ostovelat	3 455 528,19	4 812 383,18
Korottomat velat kunnalta/kuntayhty	12 704 101,98	8 052 372,68
Muut velat kunnalle	0,00	13 663 999,36
Siirtovelat	15 832 449,64	14 024 374,26
Muut lyhytaikaiset velat	4 380 707,02	3 439 634,95
	42 585 392,14	48 102 234,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	672 666 712,91	605 649 056,93

RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	31.12.2013	31.12.2012
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	30 296	25 387
Poistot ja arvonalennukset	33 635	31 059
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 926	-10 882
Korkokulut kaupungin lainasta	-191	-466
Muut	-2 002	-1 037
	42 369	35 618
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	-37 460	-29 460
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-45 865	-47 105
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 134	0
	-81 190	-76 564
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-38 821	-40 946
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Muilta saatujen lainojen lisäys	70 000	50 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	-1 988	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	-4 212	-2 106
Lyhytaikainen		
Muilta yrityksiltä saatujen lainojen muutos	2 106	2 106
	65 906	48 012
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 696	373
Yhdistylisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-17 438	0
Yhdistylivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-13 664	-12 729
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	2 217	9 155
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 558	2 002
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	1 389	-9 611
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 652	3 778
	-27 098	-7 032
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	38 808	40 981
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13	35
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	151	164
Rahavarat 1.1.	164	129
	-13	35

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2013 LIITETIEDOT

1

Laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu suoriteperusteisesti ja siinä on sovellettu voimassa olevaa kirjanpitolakia ja -asetusta. Laskelmissa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamaa yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen ja taseyksikkönä käsiteltävän rahaston kirjanpidollisesta käsittelystä.

2

Liikevaihto

	2013 euroa	2012 euroa	Muutos euroa
HKL-konserni	144 646 950,43	139 721 018,98	4 925 931,45

3

Henkilöstökulut ja luontoisedut

HKL-konserni	2013 euroa	Investointeihin kohdistetut euroa	Yhteensä euroa
Palkat	40 076 464,29	1 988 707,66	42 065 171,95
Eläkekulut	11 403 362,34	560 571,46	11 963 933,80
Muut henkilösivukulut	<u>2 228 992,04</u>	<u>118 138,80</u>	<u>2 347 130,84</u>
	53 708 818,67	2 667 417,92	56 376 236,59
Luontoisedut	<u>26 934,24</u>	<u>0,00</u>	<u>26 934,24</u>
Yhteensä	53 735 752,91	2 667 417,92	56 403 170,83
V. 2012	<u>51 137 766,81</u>	<u>2 310 102,65</u>	<u>53 447 869,46</u>
Muutos edell. vuoteen	2 597 986,10	357 315,27	2 955 301,37

4

Valtionavustus Länsimetron suunnitteluun ja rakentamiseen

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron suunnitteluun yhteensä 23.820,25 euroa vuonna 2013. Avustus on saatu liikenne- ja viestintäministeriöltä. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron rakentamiseen yhteensä 11.361.435,04 euroa vuonna 2013. Avustus koskee vuotta 2012.

Avustus on saatu liikennevirastolta. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

Länsimetroon rakentamiseen saatava vuotta 2013 koskeva avustus 12.768.235,18 euroa on laskutettu liikennevirastolta vuoden 2014 alussa. Avustus on kirjattu vuodelle 2014 ja se tilitetään Länsimetro Oy:lle vuoden 2014 aikana. Myös liikennevirasto on kirjannut avustuksen vuodelle 2014.

5

Poistot Vuoden 1997 alusta HKL:n käyttöomaisuuden poistosuunnitelma tarkistettiin noudattamaan kaupunginvaltuuston 18.9.1996 päättämää ja 14.11.2001 sekä 18.6.2003 muuttamaa Helsingin kaupungin poistosuunnitelmaa. Poistomenetelmä on tasapoisto. Lautakunta päätti poistosuunnitelman sisällöstä 16.12.2004 (357 §), jolloin poistosuunnitelmaan lisättiin poistorajat rakennusten ja rakennelmien sekä raitioteiden peruskorjauksille 1.1.2004 alkaen.

5.1

POISTOSUUNNITELMA

Kvsto 18.9.1996 , 14.11.2001, 18.6.2003, 29.11.2006 ja 11.5.2011

Jlk 16.12.2004 357§

Poistoryhmä	Poistorajat vuotta
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	
Aineettomat oikeudet	3 - 5
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5
AINEELLISET HYÖDYKKEET	
Rakennukset ja rakennelmat	
Asuinrakennukset	30 - 50
<i>Asuinrakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 50
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 - 50
<i>Hallinto- ja laitosrakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 40
<i>Tehdas- ja tuotantorakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 30
Talousrakennukset	10 - 20
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30
Ratarakenteet	30 - 40
<i>Raitioteiden peruskorjaukset</i>	35
Johtoverkostot ja laitteet	10 - 40
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 40
Liikenteen ohjauslaitteet	8 - 10
Sillat ja laiturit	10 - 30
Koneet ja kalusto	
Raidekalusto	30
<i>Raidekaluston peruskorjaukset</i>	10 - 15
Muut kuljetusvälineet	6 - 12
Muut koneet ja kalusto	3 - 10

5.2

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

	2013	2012
HKL-Liikelaitos		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk- ohjelmistot	223 270,31	267 532,51
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	38 013,47
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Asuinrakennukset	216 454,41	282 501,89
Hallinto- ja laitosrakennukset	6 519 376,39	5 586 240,00
Tehdas- ja tuotantorakennukset	2 871 996,79	2 647 341,77
Muut rakennukset	<u>694 472,56</u>	<u>625 525,20</u>
	10 302 300,15	9 141 608,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	3 819 825,55	3 740 234,65
Johtoverkostot ja laitteet	883 727,08	810 805,75
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	<u>5 719 891,25</u>	<u>4 684 343,52</u>
	10 423 443,88	9 235 383,92
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	288 559,79	176 594,94
Muut koneet ja kalusto	<u>1 092 730,98</u>	<u>729 546,64</u>
	1 381 290,77	906 141,58
HKL-Liikelaitos yhteensä	22 330 305,11	19 588 680,34
HKL-Raitoliikenne		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk- ohjelmistot	104 227,21	127 301,10
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Liikennevälineet	5 927 915,90	6 022 170,08
Muut kuljetusvälineet	313 431,29	278 560,89
Muut koneet ja kalusto	<u>691 321,49</u>	<u>578 385,99</u>
	6 932 668,68	6 879 116,96
HKL-Raitoliikenne yhteensä	7 036 895,89	7 006 418,06

	2013	2012
HKL-Metroliikenne yhteensä		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk- ohjelmistot	0,00	4 916,25
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Liikennevälineet	4 051 351,41	4 281 230,50
Muut kuljetusvälineet	11 375,79	19 236,47
Muut koneet ja kalusto	<u>204 964,26</u>	<u>158 589,39</u>
	4 267 691,46	4 459 056,36
HKL-Metroliikenne yhteensä	4 267 691,46	4 463 972,61
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos	33 634 892,46	31 059 071,01
Poistot taseryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk- ohjelmistot	327 497,52	399 749,86
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	38 013,47
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Asuinrakennukset	216 454,41	282 501,89
Hallinto- ja laitoserakennukset	6 519 376,39	5 586 240,00
Tehdas- ja tuotantorakennukset	2 871 996,79	2 647 341,77
Muut rakennukset	<u>694 472,56</u>	<u>625 525,20</u>
	10 302 300,15	9 141 608,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	3 819 825,55	3 740 234,65
Johtoverkostot ja laitteet	883 727,08	810 805,75
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	<u>5 719 891,25</u>	<u>4 684 343,52</u>
	10 423 443,88	9 235 383,92
Koneet ja kalusto		
Liikennevälineet	9 979 267,31	10 303 400,58
Muut kuljetusvälineet	613 366,87	474 392,30
Muut koneet ja kalusto	<u>1 989 016,73</u>	<u>1 466 522,02</u>
	12 581 650,91	12 244 314,90
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos	33 634 892,46	31 059 071,01

5.3

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja investointien vastaavuudesta vuosina 2012-2016 (1 000 e)

	2013	2012
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	38 063	34 605
Keskimääräisten poistonalaisten investointien oma hankintameno	120 131	112 001
Ero, euroa	-82 069	-77 396
Ero, %	-68 %	-69 %

Investointi- ja poistotason poikkeamaan vaikuttavat muun muuassa automaattimetron investointi, uuden metro- ja raitiovaunukaluston hankinta sekä bussijokeri-investointi.

6 PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN
 MENOJEN MUUTOKSET V. 2013

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

Poistamaton hankintameno 1.1.	966 017,48
Lisäykset tilikaudella (+)	168 151,50
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-327 497,52
Poistamaton hankintameno 31.12.	806 671,46

Ennakkomaksut

Poistamaton hankintameno 1.1.	64 916,67
Lisäykset tilikaudella (+)	276 478,33
Poistamaton hankintameno 31.12.	341 395,00

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Rakennukset

Poistamaton hankintameno 1.1.	188 700 004,08
Lisäykset tilikaudella (+)	16 546 573,67
Vähennykset tilikaudella (-)	-1 646 433,69
Siirrot erien välillä (+/-)	15 094 036,53
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-10 302 300,15
Poistamaton hankintameno 31.12.	208 391 880,44

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Poistamaton hankintameno 1.1.	167 360 726,53
Lisäykset tilikaudella (+)	12 070 598,33
Vähennykset tilikaudella (-)	-260 832,25
Siirrot erien välillä (+/-)	19 651 886,19
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-10 423 443,88
Poistamaton hankintameno 31.12.	188 398 934,92

Koneet ja kalusto

Poistamaton hankintameno 1.1.	119 214 713,85
Lisäykset tilikaudella (+)	5 611 212,45
Vähennykset tilikaudella (-)	-227 020,23
Siirrot erien välillä (+/-)	2 399 461,70
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-12 581 650,91
Poistamaton hankintameno 31.12.	114 416 716,86

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Poistamaton hankintameno 1.1.	77 540 261,07
Lisäykset tilikaudella (+)	43 778 997,06
Siirrot erien välillä (+/-)	-37 145 384,42
Poistamaton hankintameno 31.12.	84 173 873,71

SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet

Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.	27 538 463,52
Lisäykset tilikaudella (+)	4 872 562,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	32 411 025,69

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.	5 704 854,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 704 854,87

Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.	4 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 000,00

Muut osakkeet ja osuudet

Hankintameno 1.1.	47 489,19
Kirjanpitoarvo 31.12.	47 489,19

7

Pienkalusto	Kulutileille kirjattu pienkalusto	1 574 242,51 euroa
	lraimistorekisteristä poistoina	
	kirjatut kulut	<u>150 257,63 euroa</u>
	Pienkalusto yhteensä	1 724 500,14 euroa
		=====

(Pienkalusto v. 2012: 860 888,34 euroa).

8

Vaihto-omaisuus

	2013	2012	Muutos
Aineet ja tarvikkeet	5 916 292,55	4 219 897,53	1 696 395,02

9

Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	9 592 kpl
Omistusosuus	62 % (=9 592/15 450)
Äänivaltaosuus	62 %
Osakkeiden nimellisarvo	17,00 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	15 865 456,24 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-281 686,68 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	23 756 612,02 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	20 712 kpl
Omistusosuus	100 %
Äänivaltaosuus	100 %
Osakkeiden nimellisarvo	98,91 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	12 054 354,82 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-232 507,23 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	28 571 176,88 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Suomenlinnan Liikenne Oy, Toinen linja 7 A, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	6 000 kpl
Omistusosuus	100 %
Äänivaltaosuus	100 %
Osakkeiden nimellisarvo	84,09 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	884 811,24 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	63,12 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	493 342,79 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	308 kpl
Omistusosuus	72 % (= 308/428)
Äänivaltaosuus	72 %
Osakkeiden nimellisarvo	84,09 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	3 606 403,39 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-62 502,22 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	4 457 188,66 euroa, 31.12.2012

9.1

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	40 kpl A-osakkeita 70 kpl B-osakkeita
Omistusosuus	36 % (= 110/308)
Äänivaltaosuus	36 %
Osakkeiden nimellisarvo	33,64 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	839 854,87 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	13 375,59 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	3 268 682,82 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Länsimetro Oy, Tapiontori 3 A, 02070 Espoo

Osakkeiden lukumäärä	140 kpl
Omistusosuus	Helsinki 28 % (= 140/500)
Äänivaltaosuus	28 %
Osakkeiden nimellisarvo	1 000 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	4 865 000,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-5 963,73 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	17 151 053,10 euroa, 31.12.2012

9.2

Yhteisyhteisöosakkeet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy EspoonTerminaali

Osakkeiden lukumäärä	4 000 kpl
Omistusosuus	Helsinki 50% (=4 000/8 000)
Äänivaltaosuus	50 %
Osakkeiden nimellisarvo	1,00 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	4 000,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	0,00 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	8 000,00 euroa, 31.12.2012

9.3

Muut osakkeet ja -osuudet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	141 kpl
Omistusosuus	9,2 % (=141/1 530)
Äänivaltaosuus	9,2 %
Osakkeiden nimellisarvo	320 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	0,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-49 193,06 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	12 152 907,38 euroa, 31.12.2012

10

Vieras pääoma Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät lainat:

	Euroa
HKL-Metroliikenteellä on lainaa kaupungilta metrovaunuhankintojen rahoittamiseen jäljellä	3 353 420,85

HKL-Raitioliikenteellä on lainaa kaupungilta raitiovaunuhankintojen rahoittamiseen jäljellä	9 719 368,01
(Em. kaupungilta erääntyvät lainat yhteensä 13 072 788,86 €)	
HKL-Raitioliikenteellä on lainaa kalusto-hankintoihin Nordic Investment Bankilta jäljellä	23 773 584,86
HKL-Liikelaitoksella on lainaa Nordic Investment Bankilta jäljellä	15 849 056,61
HKL-Liikelaitoksella on lainaa European Investment Bankilta jäljellä	<u>95 258 082,81</u>
Erääntyvät lainat yhteensä	147 953 513,14
	=====
HKL-konsernin sisäiset lainat: HKL-Raitioliikenteellä on sisäistä lainaa HKL-Liikelaitokselta jäljellä	7 254 018,38

11

Leasing- ja vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	25 084,38
Myöhemmin maksettavat	<u>63 963,63</u>
Yhteensä	89 048,01
	=====
Tilinpäätös 31.12.2012: Leasing- ja vuokravastuut v. 2013	9 365,10
Leasing- ja vuokravastuut 1.1.2014 alkaen	<u>10 542,00</u>
	20 177,10
	=====

12 Oikeudenkäynnit ja viranomaisuusmenettelyt

Automaattimetron etenemissopimus

HKL ja Siemens allekirjoittivat etenemissopimuksen automaattimetron toteuttamisesta 28.5.2012. HKL:n johtokunta hyväksyi sopimuksen 4.6.2012. Sopimuksen mukaan avoimeksi toteutusvaiheessa jäivät erimielisyysasiat käsitellään projektin myöhemmässä vaiheessa, joksi määriteltiin ajankohta, kun HKL:n nykyinen metrojunakalusto on kokonaan automatisoitu ja otettu liikenteeseen, joka etenemissopimuksen liiteaikataulun mukaan tapahtuu maaliskuussa 2015. Riitojen ratkaisu välimiesmenettelyssä voi alkaa 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki nykyinen HKL:n metrokalusto on automatisoitu, kuitenkin viimeistään lokakuusta 2015 alkaen. Siemens vireille paneman erillisen kanteen perusteella sopimuksen viivästyssakkoheitojen tulkintaa koskevan riita-asian käsittely alkaa Helsingin käräjäoikeudessa kuitenkin jo helmikuussa 2014.

Herttoniemen vesivahinko

Herttoniemen metroaseman teknisissä tiloissa tapahtui helmikuussa 2010 vesivahinko, minkä seurauksena metron automatisointihankkeeseen liittyviä kaapeleita mahdollisesti vaurioitui. Hankintasopimuksessa oli edellytetty, että Siemensillä on riittävä vakuutus esinevahinkojen varalta. Siemensin vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy on suorittanut vakuutuksesta Siemensille vakuutuskorvauksen vaurioituneista kaapeleista. Pohjola Vakuutus Oy on vaatinut Helsingin käräjäoikeudessa 18.12.2012 HKL:ää suorittamaan regressinä Pohjola Vakuutus Oy:n suorittaman vakuutuskorvauksen yhteensä n. 400 000 euroa. HKL kiistää vaatimuksen perusteeltaan ja määrältään. Asian käsittely on kesken Helsingin käräjäoikeudessa.

Raitioratatoiden hankinta

HKL:n johtokunta on päättänyt 5.12.2012 oikeuttaa liikennelaitoksen tilaamaan vuosien 2013–2015 aikana enintään arvonlisäveroineen 1.592.600,00 euron arvosta kiskon päällehitsaus- ja hiontatyön hinnaltaan halvimman tarjouksen tehneeltä JJ-Projekt Oü:lta. Tarjouskilpailuun osallistunut Soudoset Oy on valittanut HKL:n hankintapäätöksestä markkinaoikeuteen ja vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa HKL:n tekemän virheellisen hankintapäätöksen sekä velvoittaa HKL:n julistamaan Soudoset Oy:n tarjouskilpailun voittajaksi. Valittaja on peruuttanut valituksensa tammikuussa 2014. Asia on oikeudenkäyntikulujen osalta vireillä markkinaoikeudessa.

13

Kirjanpitoaineiston säilytys

Tasekirja säilytetään paperilla. Muu kirjanpitoaineisto säilytetään paperilla ja/tai tietojärjestelmissä noudattaen kirjanpitolain ja -asetuksen vaatimia säilytysaikoja.

Ostolaskujen arkistointi

Hankintapalvelut hoitaa HKL-yritysten ostolaskutositteiden (liitteinen) arkistoinnin sähköisesti.

14

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

14.1

Kirjanpitokirjat

Tasekirja I ja II, erikseen sidottuna
Tosittepäiväkirja, CD-levyllä
Päiväkirja, CD-levyllä
Pääkirja, CD-levyllä
Ostoreskontra, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä
Saatavareskontra, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä
Käyttöomaisuusrekisteri, CD-levyllä
Asuntokiinteistöjen vuokrankantoluettelot (taulukkolaskentapohjainen), tietojärjestelmässä ja paperitulosteina
Kiinteistöluettelot (taulukkolaskentapohjainen), tietojärjestelmässä ja paperitulosteina

Palkkatiedostot:

- Henkilöstöhallinnon informaatiojärjestelmässä ja paperitulosteina
- Tuntipalkkaisten työntekijöiden palkanlaskentajärjestelmässä ja paperitulosteina

Vaihto-omaisuuskirjanpito, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä
Varastomäärä- ja arvoluettelot, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä
Irtaimistorekisteri, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä.

14.2

Tositelajit

Kaikki tositteet säilytetään paperitulosteina ja/tai tietojärjestelmässä.

Tositelajit ovat:

- Varastotositteet
- Myyntitositteet
- Ostotositteet
- Käyttöomaisuustositteet
- Kassatositteet
- Pankkitositteet
- Talpan tositteet
- Henkilöstökassatositteet
- HKL-yritysten sisäiset muistiotositteet
- Valmistus omaan käyttöön -muistiotositteet
- Muistiotositteet
- Liittymätositteet
- Tuloksen kirjaustositteet
- Korkolaskut
- Kaudenvaihdekirjaus –tositteet

INVESTOINNIT

	Toteutunut 31.12.2013	Investointibudjetti 2013	Ero
HKL-Liikelaitos			
Tuotantoinvestoinnit			
Aineettomat oikeudet	200 182,56	20 000,00	180 182,56
Tehdas- ja tuotantorakennukset	11 945 549,35	22 970 000,00	-11 024 450,65
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	325 092,11	0,00	325 092,11
Henkilö-, paketti- ja erikoisautot	33 908,00	35 000,00	-1 092,00
Atk-laitteet	16 760,00	40 000,00	-23 240,00
Osakkeet ja osuudet	4 872 562,17	0,00	4 872 562,17
Yhteensä	17 394 054,19	23 065 000,00	-5 670 945,81
Joukkoliikenteen perusinvestoinnit			
Aineettomat oikeudet	119 772,75	96 000,00	23 772,75
Hallinto- ja laitosrakennukset	11 241 406,83	16 080 000,00	-4 838 593,17
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 249,10	200 000,00	-179 750,90
Muut rakennukset	4 510 685,65	6 282 000,00	-1 771 314,35
Kiinteät rakenteet, maa- ja vesirakenteet	6 138 697,40	21 520 000,00	-15 381 302,60
Kiinteät rakenteet, johtoverkostot ja -laitteet	1 412 953,21	1 215 000,00	197 953,21
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	21 419 333,79	41 330 000,00	-19 910 666,21
Henkilö-, paketti- ja erikoisautot	76 605,82	70 000,00	6 605,82
Liikkuvat työkoneet	842 669,89	1 345 000,00	-502 330,11
Siirrettävät työkoneet	8 948,51	0,00	8 948,51
Muu koneet ja kalusto	73 185,50	294 200,00	-221 014,50
Yhteensä	45 864 508,45	88 432 200,00	-42 567 691,55
HKL-Liikelaitos yhteensä	63 258 562,64	111 497 200,00	-48 238 637,36

HKL-RAITIOLIIKENNE			
Aineettomat oikeudet	44 000,00	120 000,00	-76 000,00
Raitiovaunut	5 044 182,54	10 225 000,00	-5 180 817,46
Raitiovaunujen vaihto-osat	591 482,89	1 735 000,00	-1 143 517,11
Henkilö-, paketti- ja erikoisautot	149 569,47	75 000,00	74 569,47
Liikkuvat työkoneet	9 982,04	640 000,00	-630 017,96
Muut koneet ja kalusto	265 076,86	438 000,00	-172 923,14
HKL-Raitioliikenne yhteensä	6 104 293,80	13 233 000,00	-7 128 706,20
HKL-METROLIIKENNE			
Aineettomat oikeudet	80 674,52	250 000,00	-169 325,48
Metrovaunut	12 686 557,37	20 132 724,60	-7 446 167,23
Metrovaunujen vaihto-osat	814 323,68	1 105 000,00	-290 676,32
Liikkuvat työkoneet	11 430,50	15 000,00	-3 569,50
Muut koneet ja kalusto	299 255,79	260 000,00	39 255,79
Atk-laitteet	69 475,21	374 500,00	-305 024,79
HKL-Metroliikenne yhteensä	13 961 717,07	22 137 224,60	-8 175 507,53
Helsingin kaupungin liikennelaitos			
YHTEENSÄ	83 324 573,51	146 867 424,60	-63 542 851,09

TUNNUSLUVUT	31.12.2013	31.12.2012
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	144,6	139,7
Liikevaihdon muutos, %	3,5	3,2
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	30,3	25,4
Liikevoitto, %	20,9	18,2
Rahoitustulos, %	29,3	25,5
Voitto, %	6,0	3,3
Kokonaispääoman tuotto, %	4,7	4,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,1	4,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,7	2,9
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	66,2	72,1
Quick ratio	0,8	0,3
Current ratio	0,9	0,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	136,5	107,0
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 643	10 316
Lainakanta 31.12., 1 000 €	190 905	138 663
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Investointien tulo-rahoitus, %	50,8	46,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-158 552	-137 789
Lainanhoitokate	5,3	6,6
Kassan riittävyys, pv	0,3	0,3
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	1 046	1 035
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	138	135
Paikkakilometrit, milj	2 720,5	2 668,0
Paikkakilometrikustannus (€)	0,056	0,055

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, % 100 x Liikevaihdon muutos / Liikevaihto edellisellä kaudella

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, % 100 x Liikelylijäämä / Liikevaihto

Rahoitustulos, % 100 x (Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot) / Liikevaihto

Voitto, % 100 x Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto

Kokonaispääoman tuotto, % 100 x (Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut) / Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella

Sijoitetun pääoman tuotto, % 100 x (Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut) / (Oma pääoma+ Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % 100 x (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta/kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, % 100 x Oikaistu oma pääoma / (Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakomaksut)

Quick ratio (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % 100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12., 1 000 e Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12., 1 000 e Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Investointien tulorahoitus, % 100 x (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 € Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvedolta ja neljältä edelliseltä vuodelta

Lainanhoitokate (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korke-kulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

MUUT TUNNUSLUVUT

Liikevaihto / henkilö (1 000 €) Liikevaihto / Henkilöstö keskimäärin

Paikkakilometrikustannus Kulut ennen varauksia / paikkakilometrit

MATKUSTAJAMÄÄRÄT JA LINJAKILOMETRIT VUONNA 2013

	Matkat (milj.)		Linjakilometrit (milj.)	
	Toteu- tunut 2013	Muutos-% vuoteen 2012	Toteu- tunut 2013	Muutos-% vuoteen 2012
Raitioliikenne				
Matkat	56,71	-0,87		
Linjakm			5,57	2,58
Metroliikenne				
Matkat	63,51	2,08		
Linjakm			14,76	1,42
Vesiliikenne				
Suomenlinnan lautta				
Matkat	1,77	9,12		
Yhteensä	121,99	0,78	20,32	1,73

Vesiliikenne:

Suomenlinnan Liikenne Oy

MATKUSTAJAKILOMETRIT JA PAIKKAKILOMETRIT VUONNA 2013

Helsingin sisäinen liikenne	Toteutuneet 2013	Toteutuneet 2012	Muutos -% vuoteen 2012 + lis. - väh.
	milj. km	milj. km	
Matkustajakilometrit			
-Raitioliikenne	124,19	125,28	-0,87
-Metroliikenne	400,73	401,27	-0,14
-Suomenlinnan lautta	4,78	4,38	9,13
Yht.	529,70	530,93	-0,23
Paikkakilometrit			
-Raitioliikenne	595,57	572,69	4,00
-Metroliikenne	2124,94	2095,26	1,42
Yht.	2720,51	2667,95	1,97
Matkustajakilometrit/ paikkakilometrit x 100			
-Raitioliikenne	20,85	21,88	-4,68
-Metroliikenne	18,86	19,15	-1,54

Tilinpäätös 31.12.2013

HKL-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN EHDOTUS HELSINGIN
KAUPUNGINHALLITUKSELLE

HKL-liikelaitoksen johtokunta toteaa, että 1 437 092,78 euron poistoeron lisäyksen ja 4 970 587,78 euron suuruisen investointivarausten lisäyksen jälkeen tilikauden tulos on 2 326 867,12 euroa.

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2014

Tilinpäätöksen allekirjoitus:

Otso Kivekäs, johtokunnan puheenjohtaja
/ Hanne Owen, varajäsen

Riina Simonen, johtokunnan varapuheenjohtaja
/ Pekka Aimonaho, varajäsen

Sakari Oka, jäsen
/ Eva Buddas, varajäsen

Marjaana Syrjälä, jäsen
/ Tuomo Valve, varajäsen

Kari Kälviä, jäsen
/ Anja Malm, varajäsen

Lilja Tamminen, jäsen
/ Vesa Virri, varajäsen

Ari Lehtinen
/ Heidi Lehikoinen, varajäsen

Sinikka Vepsä, jäsen
/ Jouni Uusikivi, varajäsen

Kimmo Kokkila, jäsen
/ Maria Landen, varajäsen

Matti Lahdenranta
toimitusjohtaja, HKL-liikelaitos